

بررسی وضعیت صادرات فرش دستباف ایران
(ارزش وزنی و دلاری) در ۱۳۹۸ و مقایسه آن با
سال ۱۳۹۷

وزارت صنعت، معدن و تجارت

مرکز ملی فرش ایران

تهیه و تنظیم:

مرکز ملی فرش ایران

معاونت امور بازاریابی

کاملیا نیکو

به نام خداوند بخشنده و مهربان

۱- بررسی وضعیت صادرات فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸:

این گزارش در پنج قسمت، بررسی رشد وزنی و ارزش صادرات در سال ۱۳۹۸، وضعیت واردکنندگان عمده فرش دستباف ایران و مقایسه آن با مدت مشابه سال قبل، سهم وارداتی به تفکیک قاره‌ها در سال ۱۳۹۸، طبقه بندی کشورها و در نهایت بررسی وضعیت صادرات فرش دستباف ایران به ۱۵ کشور همسایه تهیه و تنظیم شده است.

۱-۱- رشد ارزشی و وزنی صادرات فرش دستباف در سال ۱۳۹۸ و مقایسه آن با سال ۱۳۹۷:

۱- بر اساس جدول شماره (۱)، در سال ۱۳۹۸، ارزش صادرات فرش دستباف معادل ۷۰,۵ میلیون دلار و برای سال ۱۳۹۷ معادل ۲۳۸,۴ میلیون دلار است. ارقام بدست آمده حاکی از کاهش رشد ارزشی نسبت سال ۱۳۹۷ به میزان منفی ۷۰ درصد است.

جدول ۱- مقایسه صادرات فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸ با مدت مشابه سال قبل

سال	وزن (تن)	ارزش (میلیون دلار)	درصد تغییرات (وزنی)	درصد تغییرات (ارزشی)
۱۳۹۸	۳۰۷۱,۴	۷۰,۵	-۴۶,۸	-۷۰,۴
۱۳۹۷	۵۷۷۵,۱	۲۳۸,۴		

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

۲- هم چنین جدول فوق نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۷، میزان صادرات فرش دستباف به لحاظ وزنی معادل ۵۷۷۵,۱ تن و برای سال ۱۳۹۸ معادل ۳۰۷۱,۴ تن بوده که حاکی از رشد منفی حدود ۴۷ درصد است.

۳- جدول (۲) نشان می‌دهد در ماه اسفند وزن فرش صادراتی کاهش حدود ۶۰ درصدی داشته و ارزش فرش صادراتی به میزان ۵۸ درصد کاهش داشته است.

جدول ۲- مقایسه صادرات فرش دستباف ایران در ماه اسفند سال ۱۳۹۸ با مدت مشابه سال قبل

سال	وزن (تن)	ارزش (میلیون دلار)	درصد تغییرات (وزنی)	درصد تغییرات (ارزشی)
۱۳۹۸	۱۹۵,۳	۴,۳	-۵۹,۸	-۵۸,۲
۱۳۹۷	۴۸۶,۲	۱۰,۳		

وزارت صنعت، معدن و تجارت
مرکز ملی فرش ایران

۲-۱- بررسی وضعیت وارد کنندگان فرش دستباف ایرانی در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷:

طبق جدول (۳) از میان ۷۳ کشور وارد کننده فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸ (در مقایسه با مدت مشابه سال قبل تعداد کشورهای طرف تجاری این کالا ۸۰ کشور بوده‌اند)، ۱۷ کشور بیش از یک میلیون دلار از ایران واردات فرش دستباف داشته‌اند.

۱- کشورها به ترتیب ارزش صادراتی فرش دستباف ایران رتبه‌بندی شده‌اند.

۲- کشور ژاپن با واردات ۱۳,۸ میلیون دلار و کسب سهم حدود ۲۰ درصد از فرش دستباف ایران، در رتبه نخست کشورهای واردکننده قرار گرفته است.

۳- ده کشور اول با واردات بیش از ۵۰ میلیون دلار، حدود ۷۳ درصد سهم صادراتی فرش دستباف را به خود اختصاص داده‌اند. البته گفتنی است که این تعداد از کشورها در سال گذشته واردات ۱۳۶ میلیون دلار را به نام خود ثبت کرده‌اند که حاکی از رشد منفی ۶۲ درصد است.

۴- ارزش فرشهای صادراتی برای ۱۷ کشور منتخب در سال ۱۳۹۸ بیش از ۶۲ میلیون دلار با سهم ۸۹ درصد است. که نسبت به مدت مشابه سال قبل برای همین گروه از کشورها حاکی از رشد منفی حدود ۶۳ درصد است.

جدول ۳- صادرات فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸ به کشورهای عمده وارد کننده این کالا و مقایسه آن با سال گذشته:

ردیف	کشورها	سال ۱۳۹۸			سال ۱۳۹۷			درصد تغییرات	
		وزن- تن	ارزش (دلار)	سهم ارزشی	وزن- تن	ارزش (دلار)	سهم ارزشی	وزن	ارزش
۱	ژاپن	۴۱۹.۹	۱۳,۸۱۳,۸۹۵	۱۹.۶	۴۸۰.۳	۲۴,۵۳۳,۸۵۱	۱۰.۳	-۱۲.۶	-۴۳.۷
۲	آلمان	۶۷۵.۸	۱۳,۰۳۴,۹۳۲	۱۸.۵	۱,۱۱۴.۱۵	۲۶,۰۶۳,۸۹۳	۱۵.۱	-۳۹.۳	-۶۳.۹
۳	امارات متحده عربی	۱۳۴.۰	۵,۹۳۸,۰۶۰	۸.۴	۲۹۶.۴	۲۸,۸۸۲,۷۰۳	۱۲.۱	-۵۴.۸	-۷۹.۴
۴	آفریقای جنوبی	۱۸۷.۴	۳,۱۰۵,۵۰۲	۴.۴	۲۱۳.۳	۵,۰۱۳,۵۱۸	۲.۱	-۱۲.۱	-۳۸.۱
۵	قطر	۴۷.۸	۳,۰۷۸,۷۲۲	۴.۴	۷۳.۱	۷,۹۱۰,۲۹۷	۳.۳	-۳۴.۷	-۶۱.۱
۶	لبنان	۲۰۹.۳	۳,۰۶۰,۴۲۱	۴.۳	۴۷۰.۲	۱۶,۱۳۸,۳۱۳	۶.۸	-۵۵.۵	-۸۱.۰
۷	انگلستان (بریتانیا)	۱۰۶.۸	۲,۴۴۸,۴۲۲	۳.۵	۰	۰	۰.۰	-	-
۸	ایتالیا	۱۱۶.۳	۲,۴۲۳,۱۴۵	۳.۴	۱۶۶.۶	۷,۱۱۳,۷۵۱	۳.۰	-۳۰.۲	-۶۵.۹
۹	استرالیا	۹۱.۲	۲,۳۷۹,۴۴۴	۳.۴	۱۷۲.۹	۱۰,۳۱۲,۵۲۰	۴.۳	-۴۷.۳	-۷۶.۹
۱۰	کانادا	۱۰۸.۲	۲,۲۵۸,۷۹۷	۳.۲	۱۸۷.۳	۹,۰۳۵,۶۵۱	۳.۸	-۴۲.۲	-۷۵.۰
۱۱	هندوستان	۱۶۴.۷	۲,۲۳۳,۱۰۷	۳.۲	۷۰.۹	۱,۰۱۲,۴۵۷	۰.۴	۱۳۲.۳	۱۲۰.۶
۱۲	پاکستان	۲۵۰.۸	۲,۱۳۹,۳۱۳	۳.۰	۵۰۷.۷	۵,۸۷۹,۷۸۴	۲.۵	-۵۰.۶	-۶۳.۶
۱۳	سوئیس	۵۷.۶	۱,۶۴۷,۷۰۰	۲.۳	۷۴.۱	۳,۱۲۸,۱۹۷	۱.۳	-۲۲.۳	-۴۷.۳
۱۴	سوئد	۸۹.۸	۱,۵۷۸,۴۸۱	۲.۲	۱۳۲.۵	۴,۲۱۷,۳۷۶	۱.۸	-۳۲.۲	-۶۲.۶
۱۵	کویت	۳۸.۹	۱,۲۸۷,۵۲۳	۱.۸	۸۵.۹	۵,۱۰۸,۲۸۷	۲.۱	-۵۴.۷	-۷۴.۸
۱۶	عمان	۳۳.۲	۱,۲۶۹,۸۰۷	۱.۸	۴۰	۲۴۴,۰۸۳	۰.۱	۷۳۱.۷	۲۶۹.۰
۱۷	چین	۳۰.۸	۱,۱۹۳,۵۷۸	۱.۷	۵۶.۶	۳,۳۴۱,۵۲۹	۱.۴	-۴۵.۵	-۶۴.۳
	جمع کشورهای فوق	۲,۷۶۲.۶	۶۲,۸۹۰,۸۴۸.۶۱	۸۹.۲	۲۴,۰۵۲.۱	۱۶۸,۰۳۶,۲۱۱	۷۰.۵	-۸۸.۵	-۶۲.۶
	جمع کل	۳,۰۷۱.۴	۷۰,۵۴۳,۹۱۴.۲۱	۱۰۰.۰	۵۷۵.۱	۲۳۸,۴۷۴,۰۲۰.۲	۱۰۰.۰	-۴۶.۷	-۷۰.۴

ماخذ: محاسبات نگارنده و گمرک جمهوری اسلامی ایران

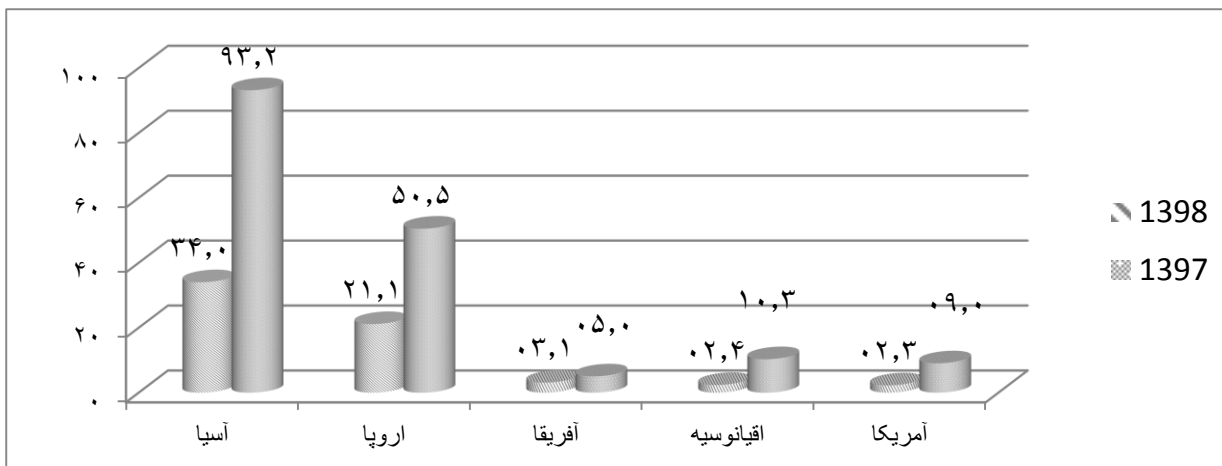
۵- ۱۷ کشور منتخب وارد کننده فرش دستباف ایرانی ۲۷۶۲,۶ تن فرش از کل فرش صادراتی

به میزان ۳۰۷۱,۴ تن (حدود ۹۰ درصد) را وارد نموده‌اند.

۶- همه کشورها به جز انگلستان، عمان و هندرشد منفی ارزشی و وزنی را تجربه کرده اند.

۱-۳- بررسی صادرات فرش دستباف ایران به قاره ها در سال ۱۳۹۸:

نمودار ۱- واردات قاره‌ها (از کشورهای منتخب) از فرش دستباف ایران در دو سال ۹۸ و ۹۷ واحد سنجش : میلیون دلار

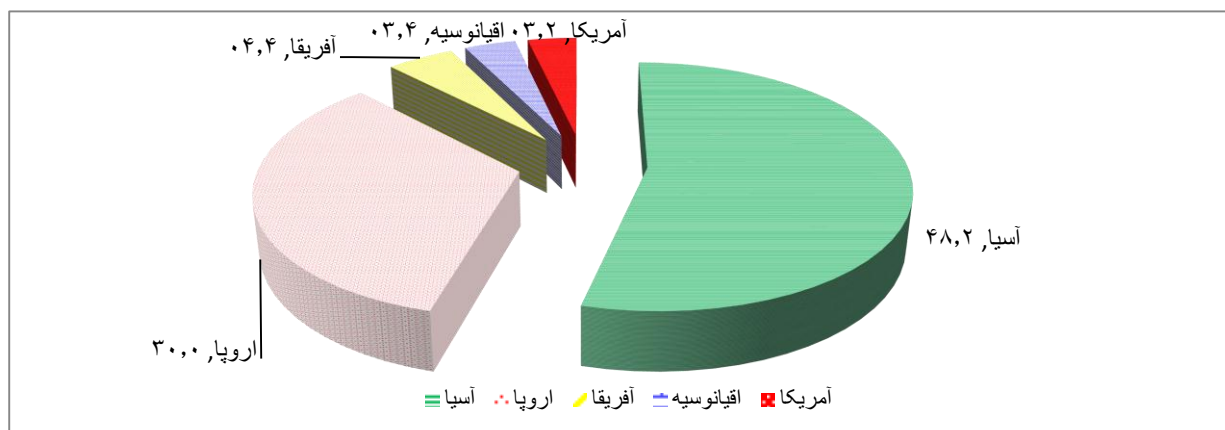
ماخذ: گمرک و محاسبات نگارنده

از ۱۷ کشور منتخب، ۹ کشور آسیایی، ۱ کشور آمریکایی، ۵ کشور اروپایی، ۱ کشور آفریقایی و ۱ کشور از اقیانوسیه هستند.

بر اساس نمودار (۱) که برای ۱۷ کشور وارد کننده فرش دستباف ایران تهیه شده است بیشترین سهم وارداتی از آن قاره آسیا با ارزش وارداتی ۳۴ میلیون دلار که در مقایسه با سال ۱۳۹۷ (۹۳,۲ میلیون دلار ارزش واردات) رشد منفی ۶۳ درصدی را نشان می دهد. مقام دوم به قاره اروپا با ارزش وارداتی ۲۱ میلیون دلار در مقایسه با سال ۱۳۹۷ (۵۰ میلیون دلار ارزش واردات) نشان از رشد منفی ۵۸ درصدی دارد. رتبه سوم به قاره آفریقا با ارزش وارداتی حدود ۳ میلیون دلار در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته (۵ میلیون دلار ارزش واردات) حاکی از نرخ رشد منفی حدود ۳۸ درصد است. جایگاه چهارم با ارزش وارداتی حدود ۲,۳ میلیون دلار به اقیانوسیه که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته (حدود ۱۰,۳ میلیون دلار ارزش واردات) رشد منفی ۷۵ درصدی را نشان می دهد. رتبه پنجم با ارزش وارداتی ۲,۲ میلیون دلار به آمریکا در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته (حدود ۹ میلیون دلار ارزش واردات) حاکی از رشد منفی ۶۲,۵ درصدی است.

نمودار (۲) نشان می دهد بیشترین سهم وارداتی به میزان حدود ۴۸ درصد از آن قاره آسیاست با ۹ کشور و سپس اروپا با سهم ۳۰ درصد و حضور ۵ کشور در جایگاه دوم قرار دارد.

نمودار ۲- سهم قاره ها از کشورهای منتخب از واردات فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸ (واحد سنجش: درصد)

ماخذ: گمرک ج. ا. ا و محاسبات نگارنده

۴-۱- گروه بندی کشورها

۴-۱-۱- کشورهایی که هم ارزش و هم وزن فرش صادراتی در آنها افزایش داشته است:

سه کشور انگلستان، عمان و هندوستان در این گروه جای گرفته اند.

۴-۱-۲- کشورهایی که به لحاظ ارزشی کاهش و وزنی افزایش صادرات داشته ایم:

در این گروه کشوری قرار ندارد.

۴-۱-۳- کشورهایی که به لحاظ ارزشی افزایش و وزنی کاهش صادرات داشته ایم:

در این گروه نیز کشوری جای نگرفته است.

۴-۱-۴- کشورهایی که هم از نظر ارزش و هم وزن کاهش را نشان می دهند:

این گروه شامل ۱۴ کشور است که ارزش وارداتی ۶۴,۵ میلیون دلار و سهم ۹۱,۵ درصد را به خود اختصاص داده‌اند. اما در سال گذشته، ارزش وارداتی این گروه ۲۳۷ میلیون دلار و سهم ۹۹ درصد را دارا بوده اند و رشد منفی حدود ۷۳ درصدی را نسبت به سال گذشته نشان می دهند.

۱-۵- وضعیت صادرات فرش دستباف ایران به ۱۵ کشور همسایه در سال ۱۳۹۸:

همانگونه که جدول (۴) نشان می دهد میزان صادرات به ۱۵ کشور همسایه در سال ۹۸ حدود ۵۲,۵ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با سال قبل به لحاظ وزنی با رشد منفی ۹۹ درصد و از نظر ارزشی رشد ۷۰- مواجه بوده است. لازم بذکر است رشد منفی چشمگیر وزن در مقابل ارزش در سال جاری نسبت به سال گذشته نشان از آن دارد که فرش های با رجشمار بالا و سبک تری به سوی این کشورها ارسال شده است.

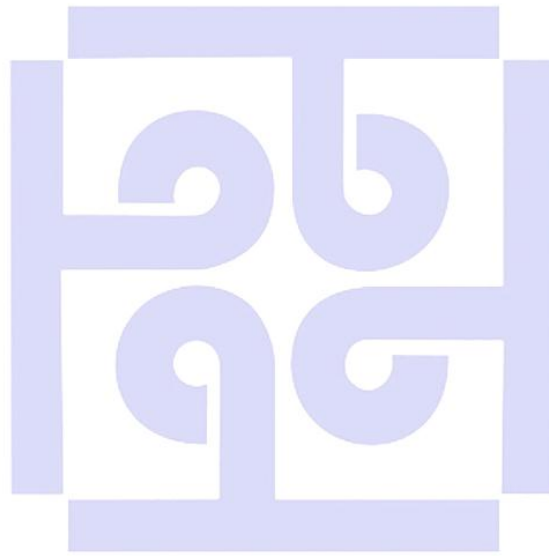
جدول ۴- صادرات فرش دستباف ایران به کشورهای همسایه و مقایسه آن با مدت زمان سال گذشته

ردیف	کشورها	سال ۱۳۹۸			سال ۱۳۹۷			درصد تغییرات	
		وزن- تن	ارزش (دلار)	سهم ارزشی	وزن- تن	ارزش (دلار)	سهم ارزشی	وزن	ارزش
۱	امارات متحده عربی	۱۳۴.۰	۵,۹۳۸,۰۶۰	۱۲.۱	۲۹۶.۴	۲۸,۸۸۲,۷۰۳	۱۲.۱	-۵۵	-۷۹
۲	قطر	۴۷.۸	۳,۰۷۸,۷۲۲	۳.۳	۷۳.۱	۷,۹۱۰,۲۹۷	۳.۳	-۳۵	-۶۱
۳	پاکستان	۲۵۰.۸	۲,۱۳۹,۳۱۳	۲.۵	۵۰۷.۷	۵,۸۷۹,۷۸۴	۲.۵	-۵۱	-۶۴
۴	کویت	۳۸.۹	۱,۲۸۷,۵۲۳	۲.۱	۸۵.۹	۵,۱۰۸,۲۸۷	۲.۱	-۵۵	-۷۵
۵	بحرین	۱۲.۶	۴۹۹,۲۱۹	۰.۵	۱۴.۶	۱,۱۱۷,۶۳۳	۰.۵	-۱۴	-۵۵
۶	فدراسیون روسیه	۰.۵	۱۷۶,۱۲۹	۰.۵	۲.۱	۱,۰۸۶,۲۴۸	۰.۵	-۷۶	-۸۴
۷	عراق	۴۲.۱	۷۲۴,۴۸۰	۰.۴	۱۲۲.۶	۱,۰۴۵,۲۱۰	۰.۴	-۶۶	-۳۱
۸	آذربایجان	۱.۱	۹۰,۱۹۲	۰.۱	۲,۳۴۹	۲۲۶,۷۰۴	۰.۱	-۱۰۰	-۶۰
۹	ترکیه	۲۹.۹	۵۰۸,۴۵۱	۰.۴	۳۱,۱۶۲	۹۳۸,۸۵۹	۰.۴	-۱۰۰	-۴۶
۱۰	عمان	۳۳.۲	۱,۲۶۹,۸۰۷	۰.۱	۳,۹۹۷	۳۴۴,۰۸۳	۰.۱	-۹۹	۲۶۹
۱۱	قزاقستان	۰.۱	۷,۷۲۸	۰.۰۱	۶۷۴	۳۳,۵۷۵	۰.۰	-۱۰۰	-۷۷
۱۲	افغانستان	۲.۷	۱۵۸,۱۵۴	۰.۰۱	۲۰,۳۴۱	۱۸,۷۷۶	۰.۰	-۱۰۰	۷۴۲
۱۳	عربستان سعودی	۰.۰۰۰	۰	۰.۰۰	۶	۱,۰۶۶	۰.۰	-۱۰۰	-۱۰۰
۱۴	ارمنستان	۰.۰	۰	۰.۰۰	۰	۰	۰.۰	۰	۰
۱۵	ترکمنستان	۰.۰	۰	۰.۰۰	۰	۰	۰.۰	۰	۰
	جمع کشورهای فوق	۵۹۳.۷۴	۱۵,۸۷۷,۷۷۷	۲۲	۵۹,۶۳۱	۵۲,۵۹۳,۲۲۵	۲۲.۱	-۹۹	-۷۰
	کل صادرات	۳,۰۷۱.۴	۷۰,۵۴۳,۹۱۴.۲۱	۱۰۰	۵,۷۵۷	۲۳۸,۴۷۴,۰۲۰	۱۰۰.۰	-۴۷	-۷۰

ماخذ: گمرک و محاسبات نگارنده

تمامی ۱۵ کشور به غیر از عمان و افغانستان ارزش وارداتی آنها به میزان چشمگیری کاهش داشته است.

- ارزش وارداتی ۱۵ کشور همسایه در سال ۹۸ به میزان ۱۵,۸ میلیون دلار با سهم ۲۲ درصدی از صادرات کل در مقابل ارزش وارداتی همین تعداد از کشور در سال گذشته به میزان ۵۲,۵ میلیون دلار با سهم ۲۲ درصد و رشد منفی ۷۰ درصدی، قابل تامل است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت

مرکز ملی فرش ایران

نکات قابل توجه:

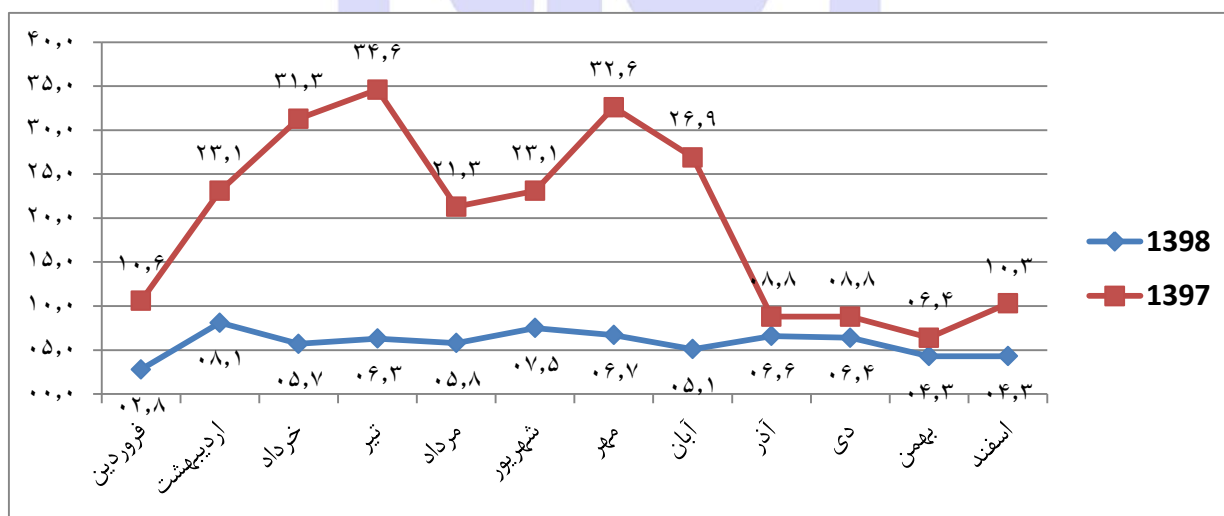
۱- رقم ۷۰ میلیون دلار صادراتی، کاهش بی سابقه صادرات فرش دستباف در نیم قرن اخیر را نشان می‌دهد.

۲- اگر در حوزه تبلیغات برای صدور فرش به آلمان و کشورهای اروپایی اقدامی نشود بزودی بازار آلمان نیز از دست خواهد رفت.

۳- میزان وزن فرش صادراتی در کنار ارزش آنها در سال ۹۸ و مقایسه آن با سال گذشته نشان از صدور فرش‌های با رجشمار پایین و حتی فرش‌های ارزانتر دارد.

۴- تمامی قاره‌ها از کشورهای منتخب رشد منفی راتجربه کردند.

نمودار ۳- صادرات ماهانه فرش دستباف به تفکیک ماه‌های سال ۱۳۹۸ و مقایسه آن با سال گذشته (واحدسنجش: میلیون دلار)

ماخذ: گمرک و محاسبات نگارنده

۵- نمودار (۳) نشان می‌دهد پس از تحریم مرداد ماه سال ۱۳۹۷ با کاهش قابل توجه صادرات فرش دستباف مواجه شدیم که تا اسفند سال ۹۸ نیز آثارش باقی است ضمن آنکه بیماری کووید ۱۹ از بهمن و اسفند سال ۹۸ نیز مزید بر علت کاهش صادرات این کالا محسوب می‌شود.